

Verksamhetsberättelse 2019

1. Året i siffror

Efter bokslutet 2019 kommer fakulteten distribuera en samlad tabell för fakultetens institutioner. Tabell kommer innehålla ekonomiskt utfall samt statistik över personal, forskarstuderande och studenter.

Kommentera större förändringar som skett under året inom dessa områden, utöver vad som redovisas i punkterna 2-9 nedan.

Årets omsättning 23.9 mkr är lägre än föregående års omsättning (24.4 mkr), främst beroende på minskade externa medel. Verksamhetsutfallet blir ett underskott om 1.4 mkr vilket ger en utgående balans om 0,3 mkr. IRES har därmed förbrukat tidigare års stora balanserade kapital och går in i en fas där intäkter och kostnader måste balansera varandra.

Under 2019 har IRES fortsatt genererat underskott på stödverksamheten, dels beroende på att kärnverksamheten inte uppnått budgeterade mål, dels pga. något högre personalkostnader än budgeterat. Verksamheten 210 lämnar 2019 med 1.6 mkr överskott, motsvarande 7.42% av omsättning.

Verksamhet	IB	Intäkter	Kostnader	Verksamhetsutfall	UB
110 Utb grund/avanc nivå	0	20 000	0	20 000	20 000
200 Stöd fo	-910 275	33 098	-367 122	-334 024	-1 244 299
210 Fo/utb fo nivå	2 792 157	20 687 638	-21 855 629	-1 167 991	1 624 166
220 Bidragsfo	-101 232	1 732 988	-1 694 974	38 014	-63 218
TOTALT	1 780 650	22 453 724	-23 917 725	-1 444 001	336 649

Kommentera större förändringar som skett under året inom dessa områden, utöver vad som redovisas i punkterna 2-9 nedan.

Nya anställningar

1 ekonom 100 % fr om 190801 tjänsten inkluderar HR-arbetsuppgifter

3 doktorander 190901 50 % anställning vid Institutionen för Informatik och Media

Avslutade anställningar

6 personer har under året slutat;

- 2 visstidsanställningar (1 forskare och 1 postdoktor)
- 2 tillsvidareanställningar (1 ekonom och 1 HR-generalist som slutade för anställning)
- 2 doktorander (båda pga. avklarad doktorsexamen)
-

Personalredovisning:

Anställda december 2019	Antal anställda	Andel kvinnor	Heltider netto	Varav tillsvidareanställningar
Total	26	42 %	17,2	12,6
Lärare				
Professor rekryterad	1	0 %	2,5	2,5
Professor befordrad	3	67 %	1	1
Seniorprofessor	1	0 %	0,1	0
Universitetslektor	7	57 %	4,1	4,1
Forskarstuderande				
Doktorand	4	25 %	3,5	0
Annan forskande och undervisande personal				
Forskare	7	17 %	4,4	3,4
Administrativ personal				
Kursadministratör	1	100 %	0,4	0,4
Ekonom	1	100 %	1	1
Redaktör	1	100 %	0,2	0,2

2. Kompetensförsörjning

Redovisa hur institutionerna arbetar med kompetensförsörjning av samtliga akademiska anställningar, inklusive de som finansieras av externa medel, samt teknisk-administrativ personal.

Kommentera kortfattat utifrån följande punkter

- Huvudsakliga styrkor

Institutet har en personalstruktur bestående av teknisk-administrativ personal, läraranställningar, forskare, postdoktorer, doktorander och projektanställda. Vissa är heltid- och deltidsanställningar och vissa med delade åtaganden mellan institutet och andra avdelningar vid Uppsala universitet, t.ex. forskning på IRES och undervisning vid en annan avdelning. Under året anställde IRES en gästprofessor för att ytterligare stärka forskningsmiljön och vidga institutets internationella nätverk. IRES huvudsakliga styrkor vad gäller kompetensförsörjning är att institutet kan erbjuda en internationell forskningsmiljö där personalen har stora möjligheter att skapa kontakter och integreras i internationella nätverk som är av värde oavsett var individen befinner sig i den akademiska karriären. Detta gäller också forskare med externa medel och tidsbegränsade anställningar. IRES är därmed i en nationell och internationell jämförelse en attraktiv arbetsplats med goda förutsättningar för kompetensförsörjning nu och i framtiden.

- Främsta utmaningar/ Utvecklingsområden

Under året budgeterade IRES för ett lektorat med inriktning mot statsvetenskap. Detta följer institutets rekryteringsstrategi för att förändra personalstrukturen från forskare till lektorat. Dels på grund av beslutet att inrätta ett mastersprogram och dels att detta också innebär att nya karriär- och

befordringsvägar introduceras. En framtida utmaning är att utveckla och konsolidera undervisningsdelen av IRES så att vi har organisatoriska förutsättningar att locka till oss yngre forskare som för sin meritering är i behov av att undervisa och handleda studenter.

Vetenskapsrådets och Riksbankens Jubileumsfonds utlysningar är i första hand riktade till traditionella ämnen med ofta smala och begränsade bedömargrupper. IRES problemdrivna och verklighetsnära forskning med fokus på internationella och regionala förhållanden har här svårt att hävda sig i den alltmer ämnesmässiga specialiseringen som prioriteras av forskningsfonderna.

Personalkategorin teknisk-administrativ personal utgör i hög grad nyckelkompetenser vid institutet. En utmaning är att erbjuda den administrativa personalen tydliga utvecklings- och karriärmöjligheter. Idag råder också brist inom universitetet på många administrativa kompetenser vilket skapar problem för den långsiktiga kompetensförsörjningen för denna kategori.

- Karriärvägar och kompetensutveckling

Givet den nuvarande personalstrukturen har IRES få karriärvägar att erbjuda. Med inrättandet av ett nytt mastersprogram och en förändrad personalstruktur med fler lektorer kommer nya karriärmöjligheter att öppnas upp. I övrigt erbjuder IRES personalen goda möjligheter till kompetensutveckling. Här kan nämnas sådant som personalfortbildning utomlands inom ramen för Erasmus och språkresor till Ryssland för att underhålla språkkompetensen hos personalen. Teknisk-administrativ personal deltar aktivt i de interna utbildningar samt nätverk som anordnas. Vi uppmuntrar all personal att delta i intern kompetensutveckling anordnad av universitetet.

- Jämställdhetsintegrering och lika villkor

IRES strävar efter att jämställdhet integreras och blir en del av den ordinarie verksamheten på samtliga nivåer. Fokus för vår jämställdhetsintegrering ligger på att skapa jämvikt och transparens vad gäller den interna resursfördelningen, rekryteringar och kompetensförsörjning liksom avseende meritering och karriärvägar för all personal. I lika villkor följer IRES universitetets riktlinjer och rekommendationer.

3. Institutionens ledning och organisation

Vilka utmaningar ser ni i att organisera det administrativa stödet på institutionen för att motsvara verksamhetens behov?

Institutets främsta utmaning har att göra med att bibehålla den kompetens som under flera år har upparbetats. Ett problem är att universitetets policy inte medger några större lönepåslag som kan användas som ett instrument för att behålla nyckelpersoner inom administrationen i någon nämnvärd omfattning. Ett annat problem är att det administrativa stödets omfattning och kvalitet ofta följer institutets andel av externa medel och dess koppling till verksamhetens storlek samt vissa externa projekts behov av medfinansiering.

Hur har institutionen påverkats av förändringar i det centrala stödet på förvaltningen och på fakultetsnivå?

Stödet från fakulteten har under året varit pålitligt och bra.

Kommentera ev. genomförda eller pågående förändringar av institutionens organisation

Under höstterminen 2018 inrättades en ledningsgrupp vid institutet. Under året har denna grupp regelbundet sammanträtt varje vecka och har varit en viktig länk mellan medarbetare, ledning och verksamhet. I ledningsgruppen ingår prefekten, stf. prefekten, forskningsledaren, studierektorn och institutets ekonom.

4. Utbildning på grund- och avancerad nivå

Under höstterminen startade mastersprogrammet i Rysslands- och Eurasienstudier i samarbete med Institutionen för informatik och media och Institutionen för moderna språk. Utbildningen har en tydlig internationell prägel och erbjuder en unik kombination av kunskaper om Ryssland och det post-sovjetiska området och dessutom intensiva studier i det ryska språket. Ansvaret för utbildningsadministrationen har Institutionen för informatik och media. IRES bistår med lärare samt ämnes- och områdeskompetens. IRES har också på olika sätt försökt att nyttiggöra forskningen i undervisningen genom bilaterala överenskommelser med olika institutioner vid det humanistiska och samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet. Undervisningsuppgifterna har varierat från enstaka föreläsningar till ansvar för hela kurser på grund och avancerad nivå.

Studentrekryteringsläget var gott. Till programmet var det totalt 65 internationella och 54 svenska sökanden. Internationella sökande – stor geografisk spridning - Kina, Italien, Ryssland, Azerbajdzjan, Pakistan, Georgien, EU och Storbritannien, USA, Canada, México. Vi antog 30 studenter och 19 startade på programmet – ca 50 % är utländska medborgare och 50 % – svenskar. Ämnesmässigt är det också relativt stor spridning, vi har studenter som har läst historia, filosofi, statsvetenskap, Rysslands- och Eurasienstudier, språk, ekonomi, mediekunskap och journalistik.

Övrig utbildningsinformation lämnas av Institutionen för informatik och media.

5. Forskning och utbildning på forskarnivå

Redovisa i tabellform nya beviljade externa anslagsmedel per anslagsgivare under året. Kommentera utfallet.

<i>Future of Russia Foundation</i>	<i>Claes Levinsson</i>	<i>Forskningsinitiering</i>	<i>350 265</i>
<i>IASC International Arctic Committee</i>	<i>Corinne Wood-Donnelly</i>	<i>Forskningsinitiering</i>	<i>52 592</i>

Kommentera relationen mellan anslagsmedel och externa medel på institutionen.

Inga projekt som genererar långsiktigare perspektiv eller anställningar har beviljats. Det är en allvarlig brist för institutets fortsatta forskningsmiljö och en satsning på högre kvalitet och strategiskt placerade ansökningar behövs.

Redovisa i tabellform under året beviljade nya stipendier per anslagsgivare och ändamål, samt en förteckning över postdoc-stipendiater?

Svenska Institutet (SI)	Alexandru Lesanu	Forskning
Svenska Institutet (SI)	Maryia Danilovich	Forskning
Svenska Institutet (SI)	Roman Petrov	Forskning
Svenska Institutet (SI)	Rauf Garagozov	Forskning

Sverker Åströms stiftelse	Askar Mustafin	Forskning
---------------------------	----------------	-----------

Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF)	Elias Götz	Postdoc
Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF)	Corine Wood-Donnelly	Postdoc

Kommentera hur institutionen använder stipendier för att bedriva forskning och forskarutbildning

Stipendier ger verksamheten fler verktyg att upprätthålla en kritisk forskarmassa och en möjlighet att attrahera seniora framgångsrika forskare och för att fånga in unga dynamiska forskare i början av sin karriär. Stipendieformen innebär att institutet får del av ett stimulerande flöde av gästande forskare som under kortare tidsperioder bidrar till en livaktig och kreativ forskningsmiljö.

Rapport för forskarutbildningsämnen Lämna en rapport per forskarutbildningsämne med aktiva doktorander på institutionen i enlighet med bilaga 3.

Institutet har ingen egen forskarutbildning. De doktorander som är verksamma vid IRES är antagna vid något annat ämne vid en annan institution. Forskningen sker vid IRES och doktorandstudierna vid ämnesinstitutionen.Handledning sker gemensamt men doktoranderna är helt integrerade i forskningsmiljön vid IRES. Under året har vi också gett doktorander från andra universitet, både i Sverige och internationellt, möjlighet att stanna längre tid och vara en del av forskningsmiljön vid IRES.

6. Uppdragsutbildning

Redovisa vilka uppdragsutbildningar institutionen genomfört under året. Ange uppdragsgivare, om utbildningen är poänggivande eller ej samt internationella uppdrag.

Under året har ingen uppdragsutbildning skett. IRES har emellertid ambitionen att bedriva uppdragsverksamhet för att under kortare perioder kunna erbjuda föreläsningar och seminarier kring ämnen som akademiskt ledarskap, högre utbildning, forskarhandledning och publikationsstrategier.

7. Internationalisering

Beskriv de viktigaste aktiviteterna, med fokus på förändringar under året, på internationaliseringsområdet rörande utbildning, forskarutbildning och forskning.

Som en del av institutets internationalisering och forskningsprofil är IRES värd för den internationella peer review tidskriften Journal of Baltic Studies. Under 2019 publicerades det 26 artiklar och 13 bokrecensioner. Två nummer var temanummer som handlade om orsakerna och konsekvenserna för den stora ekonomiska krisen för 10 år sedan (2009–2011). Journal of Baltic Studies är en internationell, mångvetenskaplig tidskrift om Baltikum och Östersjöområdet utgiven av förlaget Taylor & Francis på uppdrag av AABS, Association for the Advancement of Baltic Studies. Tidskriften har 4 nummer per år med artiklar och recensioner inom för det berörda området relevanta humaniora och samhällsvetenskapliga ämnen. Sedan 2017 har IRES stått som värd för tidskriftens redaktion, med forskaren fil. dr. Matthew Kott som huvudredaktör. Under 2019 tjänstgjorde fil. dr. Michael Loader, först som en del av hans postdok-tjänst, senare som en tidsbegränsad, renodlad redaktörstjänst, som assisterande redaktör med huvudansvar för teknisk redigering – språkgranskning osv. Redaktionen

ansvarig för bokrecensioner är fil. dr. Liisi Esse vid Baltiska avdelningen på Stanfords universitetsbibliotek i USA. Som en facit på redaktionsteamets långsiktigt och målmedvetet arbete för att höja kvalitén på tidskriftens publiceringar, både innehållsmässigt och språkligt, växte tidskriftens *impact factor* för 2018 till 0,661, nästan det tredubbla jämfört med året innan. Denna positiva utveckling fortsatte under 2019. I tidskriftens internationella redaktionsråd ingår även prof. Li Bennich-Björkman, som är verksam vid IRES.

IRES har ett väletablerat och utbrett gästforskarprogram som ger möjlighet att spendera en längre eller kortare tidsperiod vid institutet. Under året har institutet hyst 21 gästforskare från Ryssland, Finland, Ukraina, Georgien, Armenien, Estland, Kanada, Storbritannien, Libanon, Ungern, USA, Polen, Kazakstan och Moldavien. Under året har också 9 övriga stipendiater och praktikanter under kortare och längre perioder vistats vid IRES. Sammantaget har IRES således under året varit värd för 30 utländska forskare. IRES stora seminarieriserie på tisdagar, som är öppet för allmänheten, hade 24 stycken inbjudna internationella gäster som presenterade sin forskning. IRES kan därför se tillbaka på ett år där verksamheten i hög grad var internationaliserad.

Vid sidan av IRES ambitiösa gästforskarprogrammet fortsatte vårt internationella nätverksbyggande. Institutets forskare publicerade sig i huvudsak i internationella förlag och tidskrifter och deltog aktivt i internationella konferenser och workshops. Samtliga verksamma har ett mycket omfattande internationellt kontaktnät och under året kommer kontakter att fortsätta utvecklas och fördjupas mellan IRES, internationella universitet och andra fristående forskningsetablissemang. För att stödja och stimulera detta hade medel avsatts i budgeten för forskarnas resor och konferensdeltagande.

IRES fortsatte under året sitt nära samarbetet med University of Kent och University of Tartu som har upparbetats inom ramen för EU-projektet UPTAKE, vilket hade som syfte att stödja och utveckla akademisk excellens i forskning om Ryssland och Ryssland-EU: s förbindelser. UPTAKE avslutades under våren 2019. I Europeiska kommissionens slutrapport har projektet fått utomordentligt goda omdömen. Enligt rapporten har projektet fullt ut uppnått sina mål och milstolpar och levererat exceptionella resultat med betydande omedelbar eller potentiell inverkan. Det övergripande resultatet av projektet är utmärkt. I synnerhet den årliga konferensen i Tartu som i stor utsträckning har bidragit till att öka medvetenheten om ämnet. Projektet har lockat betydligt fler deltagare än förväntat, vilket är en indikation på framgångsrik implementering. IRES fortsätter samarbetet med University of Kent och University of Tartu inom olika områden.

Samarbetet fortsatte också med the Munk School of Global Affairs/ Centre for European, Russian and Eurasian Studies - University of Toronto. I enlighet med tidigare överenskommelser och samarbeten så erbjuder IRES praktikantplatser för masterstudenter från Munk School of Global Affairs. Under våren tillbringade en student 3 månader vid institutet.

IRES har även etablerat två nya samarbeten: ett med ett Centre for Russian Studies vid Shanghai International Studies University och ett med US-Russia Foundation i Washington D.C. Med Centre for Russian Studies vid Shanghai International Studies University har IRES tecknat ett så kallat MoU.

I övrigt har tidigare kontakter på forskarnivå fördjupats och resulterat i ett flertal forskarutbyten, konferenser och workshops.

Två internationella konferenser, tre symposier och en workshop.

- CBEES Annual Conference 2019: Central and Eastern Europe 1989-2019: Orders and Freedoms
- Internationell konferens "China's Belt and Road Initiative and a New Era of Transcultural Networks?"
- Uppsala-Vilnius Symposium "Friends, Neighbours and Competitors within the Soviet 'Friendship of Nations' "
- Internationellt symposium "The utility of the "Swedish model"? "
- Internationellt symposium "Flerspråkig litteratur och läsaren"
- Workshop "Non-Recognised Entities under International and EU Law"

8. Samverkan med det omgivande samhället

Redogör för de viktigaste sätten som institutionen samverkat med det omgivande samhället under året.

I anslutning till att IRES och Institutionen för informatik och media startade mastersprogrammet i Rysslands- och Eurasienstudier anordnades en så kallad "Karriärdag". Arrangemanget syftade till att sammanföra studenter och institutets forskning med de myndigheter och organisationer som arbetar med Ryssland och det post-sovjetiska området. Under Karriärdagen får företagen chansen att möta våra förstaårsstudenter och bredda sin rekryteringsbas och/eller praktikantpool. På det sättet skapas det en unik mötesplats där de inbjudna myndigheterna och organisationerna får träffa och knyta kontakter med framtida Rysslandsexperten. Medverkande organisationer och myndigheter var bland annat UD, FRA, MUST, FOI, Svenska institutet, SIDA, Amnesty International, Rädda barnen, Stockholm Institute of Transition Economics och Svensk-ryska Handelskammaren. Under hösten startade också planeringen för en Karriärdag riktad mot den del av näringslivet som har verksamheter i vårt geografiska område. Arrangemanget kommer att göras i samarbete med Svensk-ryska Handelskammaren – en medlemsägd informations- och kontaktorganisation. Handelskammarens uppdrag är att främja handeln och det ekonomiska samarbetet mellan Sverige och Ryssland och OSS-länderna samt att fungera som forum för nya idéer och erfarenhetsutbyte. Medlemsföretagen representerar en bred erfarenhet både på den ryska och svenska marknaden.

IRES verksamhet av forskning och utbildning vid Uppsala Universitet fungerar också som en plattform för möten mellan forskare och de många verksamheter i det svenska samhället med intresse för, och behov av, fördjupade kunskaper om Ryssland och de många post-sovjetiska staterna. Den expertis som finns vid institutet är tillgänglig för företag med verksamhet i området. IRES har löpande diskussioner med organisationer och myndigheter som arbetar med frågor med relevans för Ryssland och det post-sovjetiska området, såsom departement, utrikespolitiska institutet och NGOs. IRES deltar ofta i dagstidningar, radio och tv för att kommentera och analysera utvecklingen i Ryssland och det post-sovjetiska området.

IRES fortsatte under året att ta initiativ för samverkan med det omgivande samhället, bland annat genom vårt seminarieprogram och publika arrangemang såsom workshops och seminarier. Diskussioner fördes också med Forsvarsmakten och det Civilförsvaret för att bistå med expertföreläsningar i frågor relaterade till Ryssland och Östersjöområdet. IRES fortsatte också under året med det estlandssvenska seminariet. Anledningen är att både forskare och allmänheten visar ett stort intresse för estlandssvenskarnas historia, kultur, levnadsförhållanden och språk. Syftet med denna seminarieserie är

att skapa en plattform mellan forskare och intresserad allmänhet för ett gemensamt utbyte och diskussion. Seminariet hålls en gång i månaden och har blivit utomordentligt populärt. Tillsammans med Forum för turkiska studier och Forum för kinastudier (Sidenvägsseminariet) fortsatte diskussionerna om att anordna en workshop kallad Uppsala Sidenvägsmöte där föredragshållare berättar om olika aspekter av bergsfolk i Inre Asien. Evenemanget kommer att ske den 20 mars 2020 och är öppet för allmänheten.

I mars 2019 medverkade IRES för sjunde året i rad i den årliga temadagen på Gustavianum som denna gång ägnades åt temat "Matens vägar". Temadagen är en kombination av korta populärvetenskapliga föreläsningar och mer praktiska inslag. Temadagen blev en stor succé med över 450 besökare som hittade till Gustavianum, ungefär dubbelt så många som en normal helgdag. Temadagen arrangeras av Gustavianum i samarbete mellan Forum för Afrikastudier, Forum för Kinastudier, Svenska institutet för Nordamerikastudier, Institutet för Rysslands- och Eurasienstudier, Forum för Turkiska studier och Forum för Sydasiastudier.

IRES har även medverkat i Uppsala internationella fotofestival med ett föredrag på temat flyktingar. Prof Li Bennich-Björkman presenterade sin bok "Sörja ett liv, leva ett annat" – ett verk som flätar samman berättelser av estlandssvenska flyktingar under andra världskriget och människor på flykt under vår tid. De samlade flyktingsberättelserna förstärktes även av det bildmaterial som finns i boken och som visades under föredraget.

IRES har som strävan av vara synlig och bidra med kunskapsspridning på Campus Gotland. Därför arrangerades ett symposium "Flerspråkig litteratur och läsaren" med syfte att sätta fokus på flerspråkighet i samtida litteratur från Norden genom en dialog mellan skönlitterära författare och litteraturforskare. I anslutning till symposiet arrangerades en litterär afton i samarbete med Almedalsbiblioteket. Under evenemanget bjöd Östersjöns Författar- och Översättarcenter i Visby in till en nordisk författarkväll där en rad framstående nordiska författare läste ur sina böcker, bland annat, Ralf Andtbacka, Finland, Marjaneh Bakhtiari, Sverige, Kristian Guttusen, Island, Zinaida Lindén, Finland och Øyvind Rimbereid, Norge. Författarkvällen var uppskattad och välbesökt av Gotlandsborna.